

Brussel, 3 juli 2013

Advies nr. 2013/12

Afgeleverd op eigen initiatief

Artikel 109 van de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen

Hulp aan zelfstandigen in moeilijkheden : verbetering van de voorzieningen inzake de vrijstelling van bijdragen

Tijdens zijn werkzaamheden heeft het ABC een stand van zaken opgemaakt van de diverse voorstellen om de voorzieningen inzake de vrijstelling van bijdragen te verbeteren. Het huidige advies is het resultaat van die stand van zaken.

In dat kader legt het Comité aan de minister van Middenstand een reeks voorstellen voor die, volgens het Comité, vóór het einde van de regeertermijn zouden moeten worden goedgekeurd.

Een eerste reeks voorstellen vormt een geheel en moet tezamen aangenomen worden. Het gaat om voorstellen betreffende:

- de verbetering van het inlichtingenformulier A;
- het inlichtingenformulier A geldt als aanvraag tot vrijstelling;
- de ontvankelijkheid van de aanvragen van de starters;
- de gedeeltelijke vrijstellingen;
- de motivering van de beslissingen tot vrijstelling;
- de mogelijkheid voor de fondsen om de aanvragen te filteren en;
- New dispensa.

De DG Zelfstandigen is evenwel van mening dat de meer gedetailleerde motivering van de beslissingen tot vrijstelling slechts onder bepaalde voorwaarden in aanmerking kan worden genomen en dat de eventuele inwerkingtreding ervan noodzakelijkerwijs verbonden is met de hervorming van de berekeningwijze van de sociale bijdragen.

Een tweede reeks voorstellen zou afzonderlijk kunnen worden ingevoerd. Het gaat om voorstellen betreffende:

- de herziening van de beslissingen van de Commissie;
- het beroep tot vernietiging van de beslissingen van de Commissie;
- de regulariseerbare vrijstelling;
- de versnelde en vereenvoudigde procedure voor toekenning van een vrijstelling;
- de elektronische stromen en
- het e-dossier

De Commissie heeft een eerste budgettaire raming opgemaakt van de maatregelen.

Tot slot wordt in het advies een reeks voorstellen opgelijst die volgens het Comité later nog zouden moeten onderzocht worden.

Inleiding

Het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen heeft 3 verslagen uitgebracht betreffende de hulp aan de zelfstandigen in moeilijkheden:

- Het voorlopig verslag 2009/02 van 29 september 2009 "Voorlopig verslag aan de minister van KMO's, Zelfstandigen, Landbouw en Wetenschapsbeleid in navolging van de vergaderreeks over de sociale bijdragen".
- Het verslag 2010/01 van 30 juni 2010 "Eerste verslag aan de minister van KMO's, Zelfstandigen, Landbouw en Wetenschapsbeleid over de hulp aan zelfstandigen in moeilijkheden".
- Het verslag 2012/01 van 26 januari 2012 "Tweede verslag aan de minister van Middenstand, KMO's, Zelfstandigen en Landbouw inzake de hulp aan zelfstandigen in moeilijkheden".

Deze verslagen bevatten een reeks voorstellen betreffende de Commissie voor Vrijstelling van Bijdragen. Sommige van die voorstellen werden verwezenlijkt, andere niet.

Het Algemeen Beheerscomité heeft beslist om een stand van zaken op te maken van zijn voorstellen m.b.t. de voorzieningen inzake de vrijstelling van bijdragen.

Tijdens de werkzaamheden in dat kader heeft het ABC:

- een inventaris opgesteld van zijn voorstellen betreffende de Commissie voor vrijstelling van bijdragen;
- een lijst opgesteld van de voorstellen die werden verwezenlijkt en van diegene die niet werden verwezenlijkt;
- onderzocht welke van de nog niet gerealiseerde voorstellen eventueel nog snel verwezenlijkt kunnen worden;
- sommige van de voorstellen verder verfijnd;
- nieuwe voorstellen geformuleerd.

In deel III van het advies legt het Comité de minister van zelfstandigen een aantal voorstellen voor waarvan het meent dat ze nog voor het einde van de legislatuur zouden moeten worden goedgekeurd.

Dit gedeelte omvat 2 soorten voorstellen:

- voorstellen die een geheel vormen en samen uitgevoerd zouden moeten worden om ten volle tot hun recht te komen. Het gaat om:
 - o de verbetering van het inlichtingenformulier A;
 - o het voorstel om het inlichtingenformulier A te laten gelden als aanvraag tot vrijstelling;
 - o de ontvankelijkheid van de aanvragen van de starters;
 - o de gedeeltelijke vrijstellingen;
 - o de motivering van de beslissingen tot vrijstelling;
 - o de mogelijkheid voor de fondsen om de aanvragen te filteren en
 - o New dispensa

De DG Zelfstandigen is van mening dat de meer gedetailleerde motivering van de beslissingen tot vrijstelling slechts onder bepaalde voorwaarden in aanmerking kan worden genomen en dat de eventuele inwerkingtreding ervan noodzakelijkerwijs verbonden is met de hervorming van de berekeningswijze van de sociale bijdragen.

- voorstellen die afzonderlijk zouden kunnen worden ingevoerd. Het gaat om:
 - o de herziening van de beslissingen van de commissie;
 - o het beroep tot vernietiging van de beslissingen van de Commissie
 - o de regulariseerbare vrijstelling;

- o de versnelde en vereenvoudigde procedure voor toekenning van een vrijstelling;
- o de elektronische gegevensstromen en
- o het e-dossier

Hoe dan ook is het doel van al deze voorstellen om de werking van de Commissie nog verder te verbeteren.

Uiteraard komt het de regering (en in het bijzonder de minister van Zelfstandigen) toe om finaal te beslissen welke maatregelen eventueel moeten worden ingevoerd alsook wat de praktische modaliteiten daartoe moeten zijn.

Deel IV omvat voorstellen die volgens de Commissie later nog zouden moeten onderzocht worden.

Het huidige advies houdt rekening met de impact die de hervorming van de bijdragenberekening zal hebben op de Commissie voor Vrijstelling van Bijdragen.

De Commissie voor vrijstelling van bijdragen¹ en procedure

A. De werking van de Commissie voor vrijstelling van bijdragen

De zelfstandigen die menen zich in staat van behoefte te bevinden of in een toestand die dit benadert, kunnen aan de Commissie voor Vrijstelling van Bijdragen (de CVB) de volledige of gedeeltelijke vrijstelling vragen van de bijdragen die onder toepassing van de artikelen 12, § 1, en 13 van het KB nr. 38 (zelfstandigen in hoofdberoep of die een activiteit uitoefenen na het pensioen) verschuldigd zijn. Onder dezelfde voorwaarden kunnen de hoofdelijk aansprakelijke personen (bijvoorbeeld de vennootschappen) vragen om van deze aansprakelijkheid geheel of gedeeltelijk te worden ontheven.

De Commissie is een administratief orgaan waarin de volgende personen zetelen:

- een voorzitter, zijnde een doctor, licentiaat of master in de rechten die gedurende ten minste drie jaar hetzij een rechterlijke functie heeft uitgeoefend, ingeschreven is geweest aan de balie of als Rijksambtenaar in een functie van niveau A benoemd is geweest en in die hoedanigheid functies heeft uitgeoefend bij de DG Zelfstandigen.
- 2 beëdigde leden: een ambtenaar van de DG Zelfstandigen als vertegenwoordiger van de minister van Middenstanden en een ambtenaar van het RSVZ.

De begrippen "staat van behoefte" en "toestand die de staat van behoefte benadert" zijn niet wettelijk vastgelegd.

De Commissie onderzoekt bijgevolg "geval per geval" de toestand van iedere aanvrager en houdt daarbij rekening met elementen zoals de bedrijfsinkomsten van de aanvrager, zijn overige inkomsten, de gezinssamenstelling, de inkomsten en de lasten van de personen die van zijn gezin deel uitmaken, zijn onvoorziene uitgaven, zijn gezondheidstoestand, ...

Het genot van het leefloon ten laste van het OCMW vormt in de praktijk een indicatie van de staat van behoefte.

Sinds 2010² bepaalt artikel 17 van het KB nr. 38 het volgende:

- De zelfstandigen die een vrijstelling vragen, moeten hun staat van behoefte of hun toestand die de staat van behoefte benadert, bewijzen.
- Om de staat van behoefte te beoordelen, houdt de Commissie in het bijzonder rekening met de inkomsten en lasten van de andere personen die deel uitmaken van het gezin, tenzij kan worden aangetoond dat deze niets te maken hebben met de zelfstandige activiteit van de betrokken zelfstandigen en deze bovendien niet van rechtswege de plicht hebben om de betrokken zelfstandigen te helpen of in levensonderhoud te voorzien.

De Commissie evalueert de situatie van de aanvrager op het moment van de aanvraag, en tijdens de periode van de zitting.

¹ Artikel 17 van het KB nr. 38 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen; Artikel 80 e.v. van het ARS; Commentaar RSVZ: CS 798 e.v..

² Programmawet van 23 december 2009 - BS van 31 december 2009

Om ontvankelijk te zijn, moeten de aanvragen tot vrijstelling binnen 12 maanden³ bij het sociale verzekeringsfonds worden ingediend, hetzij door de neerlegging van een verzoekschrift ter plaatse, hetzij per post via aangetekend schrijven.

Sinds 2010⁴ sturen de sociale verzekeringsfondsen de aanvragen die 'niet in overweging worden genomen' of 'geacht worden niet te zijn ingediend' niet meer naar de Commissie. In dergelijke gevallen brengen zij de zelfstandige, de griffie van de Commissie en desgevallend het RSVZ daarvan op de hoogte.

De procedure voor de CVB verloopt in 3 stappen:

- 1) De aanvraag tot vrijstelling en de voorbereiding van het dossier (zijn hierbij betrokken: de zelfstandige en het fonds)

Zodra de aanvraag tot vrijstelling door de zelfstandige werd ingediend, behandelt het fonds het dossier.

In dit kader vult het fonds "het inlichtingenformulier B" in en verzoekt het de aanvrager gelijktijdig om binnen de termijn van 30 dagen (te tellen van de toezending of de overhandiging van het formulier) een naar behoren ingevuld en ondertekend "inlichtingenformulier A" terug te sturen. Het fonds stuurt een herinnering naar de aanvrager die nalaat dit te doen. In dat geval heeft de aanvrager 2 weken om het "inlichtingenformulier A" naar behoren ingevuld en ondertekend terug te sturen. Indien deze dit niet doet, wordt de aanvraag geacht niet te zijn ingediend.

Het fonds stelt een dossier samen dat de volgende elementen moet omvatten:

- De aanvraag,
- Het inlichtingenformulier A,
- Het inlichtingenformulier B en,
- Eventuele bijkomende documenten (cf. aanslagbiljetten, fiscale verklaringen, attest van het OCMW betreffende de toekenning van een uitkering, medisch certificaat, documenten met betrekking tot medische kosten, documenten met betrekking tot een faillissement, balansen van de vennootschap en andere boekhoudkundige stukken).

Het fonds maakt dat dossier uiterlijk de laatste dag van de 2e maand die volgt op de maand waarin de aanvraag tot vrijstelling werd ingediend, over aan de griffie van de Commissie. Dit gebeurt via elektronische weg: het fonds voert de registratie in en stuurt na scan alle bewijsstukken (via dispensa) door.

Deze 1e fase, die de termijn dekt tussen de aanvraag tot vrijstelling en het ogenblik waarop het dossier op de griffie toekomt, kan 3 maanden duren.

- 2) Verwerking van het dossier en voorbereiding van de zitting

Als het dossier op de griffie toekomt, controleert men of het dossier volledig is. De griffie vraagt bij de fiscus inkomensgegevens op. De CVB kan een onderzoek ter plaatse vragen.

Als het dossier klaar is om aan de Commissie te worden voorgelegd, legt de griffie een datum van zitting vast en nodigt de zelfstandige uit die wenst gehoord te worden. De aanwezigheid van de aanvrager op de hoorzitting is immers niet vereist. Hij mag echter verschijnen of zich op de hoorzitting laten bijstaan of laten vertegenwoordigen.

³ De ingang van die termijn is vastgelegd in artikel 88, § 2 van het KB van 19 december 1967 houdende algemeen reglement in uitvoering van het KB nr. 38

⁴ Programmawet van 23 december 2009 - BS van 31 december 2009

De griffie stelt een beknopt verslag op waarvan een exemplaar aan de commissieleden wordt voorgelegd.

3) Zitting – Beslissing – Betekening van de beslissing

Alvorens een beslissing ten gronde te nemen, heeft de CVB de mogelijkheid om voorafgaandelijk een onderzoek aan te vragen bij de DG Zelfstandigen.

De beslissingen van de Commissie worden binnen de 14 dagen van de beslissing per post via aangetekend schrijven ter kennis gebracht.

De toekenning van een vrijstelling laat de zelfstandige toe om socialezekerheidsrechten te openen, behalve inzake pensioenen.

De beslissingen van de Commissie zijn niet vatbaar voor een beroep ten gronde. In het arrest van 8 maart 2013 heeft het Hof van Cassatie geoordeeld dat de arbeidsrechtbanken (en niet de Raad van State) bevoegd zijn om kennis te nemen van beroepen tegen de beslissingen van de CVB. In het arrest van 23 mei 2013, heeft het Arbeidshof van Brussel gepreciseerd dat "de Commissie voor Vrijstelling van Bijdragen een discretionaire bevoegdheid heeft zodat de wettigheidcontrole uiteindelijk dient te gebeuren zonder substitutiemogelijkheid⁵".

Dit betekent dat, wanneer de Arbeidsrechtbank van oordeel is dat de beslissing van de CVB niet aan de wettelijke vereisten voldoet, hij de beslissing annuleert en de Commissie uitnodigt om een nieuwe beslissing te nemen.

De beslissingen van de Commissie voldoen niet aan de wettigheidsvereisten wanneer ze onder meer de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen schenden.

Het arrest van 23 mei 2013 van het Arbeidshof van Brussel herinnert eraan dat deze wet de volgende zaken inhoudt:

- de motivering moet voortvloeien uit de schriftelijke akte die de beslissing formaliseert;
- uit de motivering moeten de concrete omstandigheden (de feitelementen) blijken die tot de beslissing hebben geleid;
- de motivering moet duidelijk zijn;
- de motivering moet toelaten om de uitspraak van het recht en van het feit te begrijpen en aldus te weten waarom, naargelang de bijzonderheden, de beslissing werd genomen;
- de motivering kan gebeuren door verwijzing naar andere documenten voor zover de rechtsonderhorige, op het ogenblik van de beslissing, kennis heeft van alle documenten waarnaar wordt verwezen;
- de motivering moet adequaat zijn (relevant, met de beslissing verband houden, ernstig zijn in die zin dat de redenen die worden ingeroepen, voldoende zijn om de beslissing te rechtvaardigen).

B. De Commissie voor vrijstelling van bijdragen na de hervorming van de bijdragen

Als gevolg van de hervorming van de sociale bijdrageberekening, zullen de zelfstandigen voortaan in het jaar N een voorlopige bijdrage verschuldigd zijn berekend op de inkomsten van 3 jaar geleden. Onder bepaalde voorwaarden kunnen zij een hogere of lagere voorlopige bijdrage betalen.

⁵ Vertaling van citaat naar het Nederlands door het RSVZ.

In geval van inkomstenvermindering kan het fonds aan de zelfstandige die het vraagt, de toestemming geven om bijdragen te betalen op een inkomstenbedrag dat lager is dan de inkomsten van N-3. In dit geval moet de zelfstandige de elementen aanleveren die aantonen dat zijn inkomsten lager liggen dan die van N-3.

Voor elke "categorie zelfstandigen" voorziet de hervorming inkomstenbedragen op basis waarvan de zelfstandigen kunnen vragen om bijdragen te betalen. Voor de zelfstandigen in hoofdberoep gelden in 2013 de volgende bedragen: 12.830,63 € (= inkomensdrempel) en 25.661,26 € (= het dubbele van de inkomensdrempel).

De voorlopige bijdrage van het jaar N wordt geregulariseerd wanneer de definitieve inkomsten van de zelfstandige gekend zijn.

Wanneer de Commissie voor Vrijstelling een beslissing neemt m.b.t. een aanvraag tot vrijstelling van voorlopige bijdragen, zal ze automatisch ook een beslissing nemen m.b.t. de eventuele bijhorende regularisatiebijdragen. Een zelfstandige zal geen aanvraag voor vrijstelling kunnen indienen enkel voor regularisatiebijdragen.

Wanneer op het moment dat de definitieve inkomsten gekend zijn, blijkt dat de beroepsinkomsten als zelfstandige hoger zijn dan het dubbele van de minimumdrempel (25.600 € in 2013), zal de vrijstelling geacht worden nooit te zijn toegekend. Er wordt echter in een tolerantie marge voorzien wanneer het inkomen dat als basis dient voor de regularisatie geen 120% van het vooropgesteld bedrag overschrijdt, zonder 120% van de dubbele drempel te overschrijden.

De vrijstelling laat toe om sociale uitkeringsrechten te openen, met uitzondering van het pensioen.

Deze rechten worden behouden wanneer de vrijstelling wordt geacht nooit te zijn toegekend. In dit laatste geval zullen de bijdragen toch moeten worden ingevorderd en zal de eventuele betaling ervan de zelfstandige toelaten om tevens rechten inzake het pensioen te openen.

C. De Commissie voor vrijstelling van bijdragen in enkele cijfers

De Commissie telt 6 tweetalige kamers. Elke kamer behandelt 20 dossiers per zitting (een zitting beslaat een ½ dag).

In 2012 waren er 1697 zittingen waarvan 1231 ter behandeling van Franstalige dossiers en 466 voor de behandeling van Nederlandstalige dossiers.

De Commissie telt op dit ogenblik 41 voorzitters en 56 leden.

Het aantal aanvragen tot vrijstelling, het aantal beslissingen en hun aard zijn als volgt geëvolueerd sinds 2004:

Tabel 1: Aanvragen tot vrijstelling tussen 2004 en 2010 (absolute cijfers)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Aantal aanvragen	17.864	18.925	18.543	19.229	21.521	27.528	30.358	26.776	26.844
Aantal beslissingen	17.164	19.172	19.500	18.893	18.884	21.997	25.046	25.225	38.300
Aard van de beslissingen									
Onontvankelijk of zonder voorwerp	3.145	3.451	3.710	3.681	3.656	4.228	5.645	3.618	4.549
Ontvankelijke aanvragen	14.019	15.721	15.790	15.212	15.228	17.769	19.401	21.607	33.751
Volledige vrijstellingen	5.543	6.781	7.119	6.822	7.296	7.975	7.716	7.829	10.889
Gedeeltelijke vrijstellingen	6.917	7.557	7.349	7.055	6.827	8.431	9.983	11.674	17.553
Aantal weigeringen	1.559	1.383	1.322	1.335	1.105	1.364	1.702	2.104	5.309

In 2009 en 2010 is het aantal aanvragen tot vrijstelling sterk gestegen. Door die stijging was de gemiddelde verwerkingstermijn van de dossiers fors toegenomen en opgelopen tot meer dan een jaar.

Door een reeks van maatregelen (cf. de oprichting van een 6e kamer, de aanwerving van tijdelijk bijkomend personeel binnen de griffie, de benoeming van nieuwe leden en van nieuwe voorzitters, ...) is die achterstand ingehaald. De gemiddelde verwerkingstermijn van de dossiers bedraagt op dit ogenblik 6 maanden.

Voorstellen die door het ABC in aanmerking werden genomen

A. Voorstellen die een geheel vormen

1. Voorstellen m.b.t. de aanvraag tot vrijstelling

a) **Verbetering van het inlichtingenformulier A**

Het Comité formuleert een reeks voorstellen tot verbetering van het inlichtingenformulier A.

Het is van mening dat het geheel van deze voorstellen de volgende voordelen biedt:

- Een meer solide basis voor de motivering van de beslissingen (aangezien de formulieren volledig zouden zijn);
- Een administratieve vereenvoudiging;
- Een daling van het aantal dossiers en
- Een kortere verwerkingstermijn van de dossiers.

- *De inhoud van het inlichtingenformulier A aanpassen*

De inhoud van het inlichtingenformulier A zal binnenkort moeten worden aangepast ten gevolge van de hervorming van de sociale bijdrageberekening. Er is tevens gepland om in het formulier naar de inkomsten van de voorgaande jaren en die van het lopende jaar te vragen.

Het Comité is van mening dat men van deze gelegenheid gebruik moet maken om:

- In het formulier te vermelden dat de gegevens die erin worden vermeld, kunnen worden nagetrokken en;
- Het aan te passen zodat de geleverde inlichtingen een betere motivering van de beslissingen toelaten (cf. infra punt 2.b. De motivering van de beslissingen).

In het kader van de bijdragehervorming zal in het formulier eveneens uitdrukkelijk moeten worden gepreciseerd dat de mogelijkheid bestaat tot herziening van de beslissing en wat er de gevolgen van zijn.

Het Comité is tevens van mening dat het inlichtingenformulier A en de informatienota's van de fondsen een definitie moeten bevatten van de staat van behoefte. De rol van de fondsen is hier essentieel

- *Actualisering van de financiële gegevens vóór de zitting*

Het inlichtingenformulier A wordt op dit ogenblik ingevuld door de zelfstandige ongeveer zes maanden voor de Commissie een beslissing neemt. Opdat de Commissie over zo recent mogelijke gegevens zou beschikken op het moment van beslissing, stelt het Comité voor dat de Commissie de zelfstandige vraagt (hetzij op het moment van convocatie tot de hoorzitting tenzij per brief wanneer de zelfstandige niet gehoord wenst te worden door de Commissie) om de financiële gegevens die eerder via formulier A werden overgemaakt, te actualiseren. De zelfstandige bezorgt deze geactualiseerde financiële gegevens aan zijn sociaal verzekeringsfonds.

- *Het inlichtingenformulier A aanpassen zodat bepaalde velden verplicht moeten worden ingevuld (op straffe van niet-ontvankelijkheid van de vrijstellingsaanvraag)*

Het inlichtingenformulier A zou verplichte velden bevatten: wanneer deze velden niet zijn ingevuld, zou de aanvraag door het fonds onontvankelijk worden verklaard. In dat geval zou het fonds de zelfstandige zo snel mogelijk moeten waarschuwen.

Dit voorstel zou de Commissie toelaten om over bepaalde elementen te beschikken voor het nemen van een beslissing.

- *De zelfstandigen de mogelijkheid bieden om het inlichtingenformulier A op de website van het fonds te downloaden en elektronisch terug te sturen*

Dit voorstel zou een tijdswinst betekenen voor de fondsen. Het vergt echter:

- een aanpassing van het ARS,
- de mogelijkheid om met zekerheid de persoon te identificeren die het inlichtingenformulier invult en terugstuurt (cf. identificatie via de identiteitskaart) en
- een ontvangstmelding voor de zelfstandige.

b) Het inlichtingenformulier A geldt als aanvraag

De zelfstandige die een vrijstelling aanvraagt, moet dit doen via zijn fonds door neerlegging van een verzoekschrift ter plaatse of per aangetekend schrijven. Het fonds stuurt dan het inlichtingenformulier A naar de zelfstandige met de vraag om het behoorlijk ingevuld en ondertekend terug te sturen.

Het ABC stelt voor om de zelfstandige toe te laten om het formulier te downloaden, in te vullen en rechtstreeks naar het fonds terug te sturen. Het rechtstreeks terugsturen van inlichtingenformulier A zou dan gelden als aanvraag tot vrijstelling.

Deze nieuwe manier van indienen mag de zelfstandige niet de mogelijkheid ontnemen om, zoals momenteel het geval is, een aanvraag ter plaatse of per aangetekend schrijven in te dienen. Deze procedure laat de zelfstandige immers toe om zeer snel een vrijstelling aan te vragen (zodat die geldig is voor het oudste kwartaal). Niettemin, is het Comité van mening dat deze aanvraagprocedure als volgt moet worden gemoderniseerd:

De zelfstandige kan een aanvraag indienen per aangetekend schrijven of ter plaatse. De betrokkene heeft vervolgens 30 dagen om formulier A in te vullen (en niet langer meerdere maanden zoals momenteel het geval is). Wanneer het formulier binnen deze termijn ingevuld en ondertekend aan het fonds wordt terug bezorgd dan zal dit de aanvraag overmaken aan de Commissie, daarbij de initiële aanvraagdatum vermeldend.

Wanneer het formulier niet binnen deze termijn ingevuld en ondertekend aan het fonds wordt terugbezorgd dan zal dit de aanvraag overmaken met vermelding van de datum waarop het naar behoren ingevulde formulier A effectief werd teruggestuurd.

c) Ontvankelijkheid van de aanvragen tot vrijstelling van de starters

In de voorgaande verslagen heeft het Comité:

- vastgesteld dat starters die een vrijstelling aanvragen, niet anders behandeld worden dan andere zelfstandigen maar dat ze een belangrijkere groep vormen onder de aanvragers van een vrijstelling;
- vastgesteld dat de Commissie geconfronteerd wordt met een gebrek aan gegevens waarmee ze de staat van behoefte van starters kan beoordelen (de inkomsten van de zelfstandigen zijn slechts na 3 jaar gekend). In dat kader is

het voor de Commissie moeilijk om een weigering van vrijstelling te motiveren;

- geoordeeld dat de zelfstandigen die van start gaan, de betaling van bijdragen in hun financieel plan moeten opnemen.

In dat kader heeft het Comité twee voorstellen geformuleerd betreffende de ontvankelijkheid van de aanvragen tot vrijstelling van de starters:

- *De starters zouden nooit van hun eerste bijdrage kunnen worden vrijgesteld*

De starters moeten de betaling van hun bijdragen in hun financieel plan opnemen. In dat kader stelt het Comité voor dat de starters niet zouden kunnen worden vrijgesteld van de eerste bijdragebetaling.

- *De starters zouden een aanvraag tot vrijstelling pas vanaf het 5e kwartaal na aanvang van activiteit kunnen indienen. De vrijstelling zou wel betrekking kunnen hebben op de kwartalen die kunnen worden vrijgesteld (cf. supra). Personen die vruchteloos geprobeerd hebben te starten (d.w.z. hun activiteit na enkele kwartalen stopgezet hebben) zouden na hun stopzetting toch nog een vrijstelling kunnen aanvragen*

Tijdens de werkzaamheden hebben sommige leden voorgesteld dat starters pas een aanvraag tot vrijstelling zouden kunnen indienen vanaf het 3e kwartaal van activiteit om de oprichting van ondernemingen niet te bemoeilijken.

Uiteindelijk heeft het Comité beslist om 5 kwartalen in aanmerking te nemen omdat dit de Commissie toelaat om over meer elementen te beschikken om een besluit te nemen.

Het Comité wijst erop dat de noodzaak voor de Commissie om over elementen te beschikken om over de situatie van de zelfstandige te kunnen beslissen, nog groter zal worden ten gevolge van de hervorming van de bijdragen: wanneer blijkt dat de inkomsten van de zelfstandige boven een bepaald bedrag liggen, zal de vrijstelling immers geacht worden nooit te hebben bestaan. Het zal voor de zelfstandige bijgevolg belangrijk zijn om minstens bij benadering zijn inkomsten te kunnen ramen wanneer hij een aanvraag tot vrijstelling indient. Zo niet loopt hij het risico dat zijn vrijstelling wordt "geannuleerd". Deze raming zal tevens een belangrijk element zijn voor de Commissie bij het nemen van haar beslissing.

2. Voorstellen betreffende de beslissingen van de Commissie

Het Comité formuleert 2 voorstellen:

- 1 nieuw voorstel betreffende de beslissingen tot gedeeltelijke vrijstelling en
- 1 voorstel dat het in de voorgaande rapporten formuleerde: de motivering.

a) De gedeeltelijke vrijstellingen

De cijfers in tabel 1 tonen duidelijk aan dat de gedeeltelijke vrijstellingen de regel zijn bij de beslissingen tot vrijstelling. Dit is vooral het geval sinds 2009 (voordien stemden het aantal gedeeltelijke vrijstelling zowat overeen met het aantal volledig toegekende vrijstellingen). Sinds 2010 bedragen de gedeeltelijke vrijstellingen meer dan de helft van de beslissingen van de CVB (met uitzondering van de beslissingen omwille van niet-ontvankelijkheid of deze zonder voorwerp).

Het Comité wenst eraan te herinneren dat bijdragebetaling het uitgangspunt moet zijn. De vrijstelling kan maar worden ingeroepen op het moment dat de zelfstandige zich in een staat van behoefte bevindt. Rekening houdend met dit uitgangspunt, is het Comité van mening dat de Commissie voorrang moet verlenen aan:

- De beslissingen die geen bijdragevrijstelling toestaan omdat een zelfstandige zich niet in een staat van behoefte bevindt of onvoldoende heeft aangetoond zich hierin te bevinden.
- De beslissingen tot toekenning van volledige bijdragevrijstelling omdat de zelfstandige zich in een staat van behoefte bevindt.

De gedeeltelijke vrijstellingen, moeilijk te motiveren, moeten de uitzondering vormen.

b) De motivering van de beslissingen van de Commissie

Op dit ogenblik zijn de beslissingen van de Commissie voor vrijstelling semi-gestandaardiseerd. Het Comité is van mening dat de motivering gedetailleerder dient te zijn: dit houdt de aanmaak in van meer gedetailleerde sjablonen.

Dit is des te meer zo omdat men ingevolge de recente rechtspraak (cf. supra pagina 6 en infra punt B.2.) een aanzienlijk aantal beroepen voor de arbeidsrechtbank kan verwachten wegens afwezigheid van motivering.

De DG Zelfstandigen toont er zich voorstander van dat de motivering – en dus deze formules - meer gedetailleerd zou zijn maar enkel op voorwaarde dat er bijkomende middelen ter beschikking worden gesteld, hoofdzakelijk op het vlak van personeel. Wat dit voorstel betreft, verwijst ze naar de ramingen die zijn opgenomen in het ABC Verslag 2010/01 van 30 juni 2010.

Dergelijke meer gedetailleerde motivering zal gemiddeld genomen namelijk aanzienlijk meer tijd vergen per dossier in zitting, wat het noodzakelijk zal maken het aantal dossiers per zitting gevoelig te verminderen. Zonder bijkomende middelen zal dit onvermijdelijk een aanzienlijke en voortdurende verhoging van de gemiddelde behandelingstermijn van de aanvragen tot gevolg hebben en dit vanaf het moment van indiening. De DG is van mening dat, in het geval de beslissing genomen wordt om de beslissingen meer gedetailleerd te motiveren, dit op hetzelfde moment moet worden ingevoerd als de voorziene hervorming van de bijdrageberekening. De mogelijkheid die de zelfstandigen zullen hebben om, in voorkomend geval, een bijdrage te betalen op een lager inkomstenbedrag dan dit van het jaar N-3 zou, in combinatie met de voorziene aanpassingen van inlichtingenformulier A, namelijk het aantal aanvragen tot bijdragevrijstelling wat kunnen verminderen. De DG Zelfstandigen is eveneens van mening dat een meer gedetailleerde motivering een belangrijke verhoging van het aantal beroepen met zich mee dreigt te brengen (van personen die niet akkoord zijn met de details van de motivering van de beslissing).

De zelfstandigenorganisaties zijn wel vragende partij voor een betere motivering van de beslissingen tot vrijstelling (die motivering zou zich kunnen beperken tot de beslissingen tot weigering of toekenning van een gedeeltelijke vrijstelling). De organisaties zijn immers van mening dat:

- De zelfstandigen het recht hebben om de redenen van de beslissing van de Commissie te kennen;
- Een degelijke motivering het mogelijk maakt om jurisprudentie op te bouwen. De criteria die de Commissie hanteert zullen daardoor duidelijker worden voor de zelfstandigen en de sociale verzekeringsfondsen, wat beter toelaat om op de beslissingen te anticiperen. Het aantal ongegronde aanvragen zal hierdoor verminderen;
- De zelfstandigen minder geneigd zijn om beroep in te dienen wanneer zij de redenen van een beslissing tot weigering of van een gedeeltelijke vrijstelling kennen;
- Het belangrijk is om de behandelingstermijn van dossiers niet te verlengen. Het geheel van maatregelen die worden voorgesteld door het ABC alsook de aangenomen maatregelen in het kader van de hervorming van de bijdragen zouden het aantal aanvragen moeten verminderen en een betere motivering van beslissingen moeten toelaten;

- De fondsen op termijn (ten gevolge van de hervorming van de berekening van de bijdragen en indien bepaalde voorstellen van het Comité worden aangenomen) meer verantwoordelijkheden zullen hebben, waardoor de werklast van de Commissie zou moeten dalen;
- De ramingen die zijn opgenomen in het ABC Verslag van 30 juni 2010 moeten herzien worden teneinde rekening te houden met het geheel van de voorstellen van het Comité en de hervorming van de bijdrageberekening. Ter herinnering, deze voorstellen zullen het aantal aanvragen doen verminderen en de motivering van beslissingen vergemakkelijken.

Om het motiveringswerk van de Commissie te vergemakkelijken is het Comité van mening dat men zich zou moeten inspireren op het inlichtingenformulier A. In dat kader zou het inlichtingenformulier A moeten worden aangepast (cf. supra punt A.1.a).

3. De rol van de fondsen versterken door hen toe te laten om de aanvragen tot vrijstelling te filteren op grond van precieze criteria en onder toezicht van de DG Zelfstandigen

Het Comité heeft in het verslag 2010/01 het voorstel geformuleerd om de fondsen de aanvragen tot vrijstelling te laten filteren, waardoor het aantal dossiers dat voor de Commissie wordt ingediend, zou dalen. Aangezien filteren delicaat is, moet het gebeuren op grond van precieze criteria en onder toezicht van de DG Zelfstandigen.

Het Comité is van mening:

- dat het niet invullen van de verplichte velden in het inlichtingenformulier A en
- de dubbele drempel die wordt ingevoerd in het kader van de hervorming van de bijdragen

criteria vormen op basis waarvan de aanvragen kunnen worden gefilterd.

Het Comité herinnert eraan dat de sociale verzekeringsfondsen er in het kader van de bijdragehervorming toe gemachtigd zijn om de zelfstandige die hierom verzoekt, op basis van objectieve elementen toe te staan, bijdragen te betalen op een inkomensbedrag dat lager ligt dan dat van N-3. Vanzelfsprekend moeten de fondsen deze mogelijkheid voorstellen vooraleer hen aan te raden een aanvraag tot vrijstelling van bijdragen in te dienen.

4. New dispensa

De Commissie werkt op dit ogenblik met het systeem Dispensa. Dit systeem maakt een semiautomatische behandeling van de dossiers mogelijk. Het heeft echter de tekortkoming dat nog manuele aanpassingen nodig zijn, wat tot fouten en tijdsverlies kan leiden.

Om de informaticatoepassing van de Commissie te moderniseren heeft de Ministerraad in april 2010 (3 jaar geleden dus) beslist om een budget van 187.500 € aan de FOD Sociale Zekerheid toe te kennen om de toepassing Dispensa te moderniseren.

Dit nieuwe systeem moet het onder meer mogelijk maken om online aanvragen tot vrijstelling in te dienen en gegevens met externe partijen uit te wisselen. Het laat tijdswinst en administratieve vereenvoudiging toe.

Wat de fondsen betreft moet New Dispensa daadwerkelijk worden geïmplementeerd. De in productie stelling zou moeten gebeuren op 31 december 2013.

Wat de fondsen betreft, kan New Dispensa daadwerkelijk worden geïmplementeerd op voorwaarde dat de procedure voor het uploaden van de informatie uit het formulier A wordt geoptimaliseerd.

B. Voorstellen die afzonderlijk kunnen worden ingevoerd

De voorstellen die hier worden vermeld, vormen geen geheel en kunnen afzonderlijk worden aangenomen.

Daarom zijn ze echter niet minder belangrijk.

1. De herziening van de beslissingen van de Commissie

De herziening van de beslissingen van de Commissie zal worden ingevoerd in het kader van de hervorming van de bijdragenberekening: als, op het moment dat de definitieve inkomsten gekend zijn, blijkt dat de beroepsinkomsten als zelfstandige uiteindelijk hoger zijn dan een bepaald bedrag, zal de vrijstelling geacht worden nooit te zijn toegekend.

Het Comité is van mening dat indien de hervorming van de berekeningswijze van de bijdragen in 2015 in werking treedt, men niet uitsluitend voor 2014 een herzieningsmechanisme zou mogen invoeren: het is immers beter om rechtstreeks in een definitieve herzieningsregeling te stappen zonder een overgangperiode.

Indien de regering toch beslist om de herziening in 2014 in te voeren, zou voor het goedkoopste mechanisme moeten worden gekozen (om te vermijden dat deze overgangsmaatregel meer kost dan opbrengt): bijvoorbeeld via een knipperlichtprocedure.

Hoe dan ook, zal het formulier A moeten worden aangepast om te preciseren dat deze mogelijkheid bestaat (cf. supra punt A.1.a.).

2. Het beroep tot vernietiging

Momenteel zijn de beslissingen van de Commissie niet vatbaar voor beroep. Tot voor kort was een beroep tot vernietiging van de beslissing van de CVB wel mogelijk bij de Raad van State.

Als gevolg van recente rechtspraak, is de arbeidsrechtbank voortaan bevoegd voor beroepen tegen de beslissingen van de Commissie. Het gaat om een controle inzake de wettelijkheid van beslissingen. De arbeidsrechtbank kan op geen enkele manier in de plaats treden van de Commissie en ten gronde beslissen.

Gelet op de toegangsvoorwaarden voor de arbeidsrechtbank kan men een aanzienlijke toename verwachten van het aantal beroepen tegen de beslissingen van de Commissie. Om de aanvragen tot beroep enigszins te kanaliseren, stelt het Comité voor om een welbepaalde termijn te voorzien waarbinnen beroep kan worden aangetekend.

3. De regulariseerbare vrijstelling

De regulariseerbare vrijstelling zou de zelfstandige de mogelijkheid bieden om de vrijgestelde bijdragen te regulariseren en zodoende pensioenrechten te openen. Deze mogelijkheid zou bestaan tot op het moment van pensionering. De regularisatiebijdrage zou berekend worden op basis van de reële, geïndexeerde

inkomsten (die ook als basis dienen voor de berekening van de vrijgestelde bijdragen). Dit zou toelaten de vertraging inzake bijdragebetaling te compenseren.

De budgettaire impact van deze maatregel op het vlak van pensioenen moet nog worden nagegaan.

4. Versnelde en vereenvoudigde procedure voor toekenning van een vrijstelling

Het Algemeen Beheerscomité heeft eveneens het denkspoor van de invoering van een versnelde en vereenvoudigde besluitvormingsprocedure inzake vrijstellingen onderzocht. Via deze procedure zouden de fondsen in welbepaalde gevallen voorstellen tot beslissingen inzake vrijstelling voorleggen aan de Commissie. Gegeven dat de Commissie op zeer korte termijn zou kunnen beslissen, zou dit systeem het fonds toelaten de zelfstandige snel te informeren over de toestand van zijn aanvraag tot vrijstelling.

Ter herinnering, in het verslag van 2010/01 was het Comité van mening dat deze procedure toegepast kon worden, mits met de volgende voorwaarden rekening werd gehouden:

- o de voorafgaandelijke definitie van precieze en objectiveerbare gevallen;
- o de uitwerking van heldere en objectieve criteria (zodat er geen geval per geval beoordeling plaats heeft);
- o de uitwerking van precieze richtlijnen van de DG Zelfstandigen, en
- o onder toezicht van de DG Zelfstandigen.

Tijdens zijn werkzaamheden was het ABC van oordeel dat deze versnelde en vereenvoudigde procedure voor de toekenning van vrijstelling momenteel reeds zou kunnen worden gebruikt in geval van het genot van een leefloon van het OCMW en in geval van collectieve schuldenregeling. De zelfstandigenorganisaties zijn van mening dat het faillissement van een fysieke persoon ook het voorwerp zou kunnen uitmaken van een versnelde procedure en een vereenvoudigde toekenning van vrijstelling.

Als gevolg van het ABC-verslag 2010/01, werd in het kader van de verzaking van verhogingen (artikel 48 van het koninklijk besluit van 19 december 1967) reeds een vergelijkbare procedure ingevoerd (met dat verschil dat om gebruik te kunnen maken van artikel 48 van het ARS, wel bijdragen moeten betaald zijn). Het RSVZ stelt vast dat:

- 14.56% van de aanvragen tot verzaking van verhogingen in 2013 door de fondsen werd behandeld;
- Dit voor het RSVZ een tijdswinst betekent die het kan besteden aan moeilijkere zaken;
- De fondsen intussen online toegang hebben tot interne of externe informatie bij het RSVZ en derhalve zeer snel een beslissing kunnen nemen.

5. Elektronische gegevensstromen

Het is essentieel voor de Commissie om gegevens van andere instellingen en administraties te kunnen raadplegen (cf. FOD Financiën, OCMW 's, KSZ, Omnio). Tijdens de werkzaamheden heeft de DG Zelfstandigen aangegeven dat dit, gezien de huidige budgettaire context, moeilijk te realiseren is. Het Comité betreurt dit. Deze gegevens zouden de Commissie immers in staat stellen om de beweringen van de zelfstandige na te gaan (en fraude te voorkomen) en haar beslissingen beter te motiveren. Overigens zou daardoor in eerste instantie het verslag voor de

Commissie en in tweede instantie het inlichtingenformulier A, vooraf ingevuld kunnen worden.

Het Comité is van mening dat de Commissie nood heeft aan een elektronische gegevensflux:

- met de FOD Financiën: cf. om te kunnen beschikken over de inkomensgegevens van zelfstandigen die een aanvraag tot vrijstelling indienen; cadnet om de kadastrale inkomsten van de goederen te kennen;
- met de OCMW's, voornamelijk om te weten of personen een integratietegemoetkoming ontvangen;
- met de sector van de werkloosheidsverzekering;
- met de sector van de ziekte en invaliditeitsverzekering om te weten of personen een invaliditeits- of arbeidsongeschiktheidsuitkering ontvangen of genieten van een Omnio-statuuat.

Deze stromen zouden via het RSVZ moeten verlopen. Daardoor zouden de fondsen er bovendien toegang tot kunnen hebben, wat hun nieuwe rol zou vergemakkelijken in de procedure tot al dan niet toekenning van een vrijstelling (filter- en versnelde procedure).

Het Comité herinnert er aan dat de Commissie reeds over nuttige informatie beschikt, via de vertegenwoordiger van het RSVZ bij de Commissie

6. e-dossier

Het Comité heeft het idee van een e-dossier in aanmerking genomen: de zelfstandige zou, via een gebruikersaccount, elektronisch de inhoud en de voortgang van zijn dossier moeten kunnen volgen en raadplegen. Het Comité wenst dat de inhoud beschikbaar zou zijn via het portaal van de sociale zekerheid of via het E-dossier van de sociale verzekeringsfondsen.

C. Budgettaire impact van de voorstellen die in aanmerking werden genomen

Voorstellen die een geheel vormen		
Voorstel	Positieve budgettaire impact	Kost
Verbetering en aanpassing van inlichtingenformulier A – verplicht in te vullen velden	Niet kwantificeerbaar. Kwalitatieve verbetering: een meer solide basis voor de motivering; vermindering van het aantal dossiers; tijdswinst; de Commissie beschikt over meer gegevens om een besluit te nemen, ...	0 € (Informaticakosten vervat in new dispensa)
Actualisering van de financiële gegevens	Niet kwantificeerbaar. Kwalitatieve verbetering: de Commissie beschikt over meer recente gegevens om een besluit te nemen.	0€
De zelfstandigen de mogelijkheid bieden om het inlichtingenformulier A op de website van het fonds te downloaden en elektronisch terug te sturen.	Niet kwantificeerbaar. Kwalitatieve verbetering: tijdswinst voor de fondsen	0 €
Inlichtingenformulier A geldt als aanvraag	Niet kwantificeerbaar. Kwalitatieve verbetering: Structurele vermindering van de behandelingstermijn van de dossiers.	0 €
De 1e bijdrage kan nooit worden vrijgesteld	1.643.925 € (bedrag voor 2.500 bijdragebetalingen voor het eerste jaar van activiteit : 2.500*657.57€ - bedrag voor 2013)	0 €
De starters zouden een aanvraag tot vrijstelling pas vanaf het 5e kwartaal van begin van activiteit kunnen indienen. De vrijstelling zou echter betrekking kunnen hebben op de eerste 4 kwartalen van activiteit	Niet kwantificeerbaar maar deze maatregel impliceert een vermindering van het aantal dossiers dat wordt ingediend bij de CVB en van het aantal vrijstellingen. De vermindering van het aantal dossiers dat wordt ingediend bij de CVB is een	0 €

	eenmalige maatregel (vanaf het moment dat de maatregel in werking treedt, zal een reeks aanvragen onontvankelijk worden. In een eerste beweging zal er dus een vermindering van de behandelingstermijn van de dossiers zijn.) maar ook een structurele maatregel (het is een signaal voor de starter die minder aanvragen zullen indienen) De Commissie zal over meer elementen beschikken om een beslissing te nemen	
Vermindering van het aantal gedeeltelijke vrijstellingen	Niet kwantificeerbaar. Kwalitatieve verbetering	0 €
De motivering van de beslissingen	Kwalitatieve verbetering (cf. punt A.2.b – pagina's 12-13)	Cf. De ramingen in het ABC verslag 2010/01 (491.960 €), ermee rekening houdend dat de voorstellen die in dit advies worden gedaan en de maatregelen in het kader van de bijdragehervorming niet in deze raming vervat zitten.
De fondsen toelaten om de aanvragen te filteren	Niet kwantificeerbaar. Kwalitatieve verbetering: Vermindering van het aantal dossiers dat worden ingediend bij de CVB	0€
New dispensa	Niet kwantificeerbaar. Kwalitatieve verbetering: Tijdswinst en administratieve vereenvoudiging	187.500€ : het budget is goedgekeurd en verkregen. Een deel werd reeds verrekend. 360.000 euro IT-kost bij de fondsen

Voorstellen die afzonderlijk kunnen worden ingevoerd

De herziening van de beslissingen van de CVB	Cf. Verslag 2012/04. Uitgaande van een herziening van 200 jaarlijkse bijdragebetalingen die gebaseerd zijn op een gemiddeld inkomen van 27.500€ en dat 70% van dit bedrag wordt gerecupereerd, bekomt men een positieve jaarlijkse impact van 927.494 €	Kost voor de fondsen in het kader van de hervorming van de berekeningswijze van de sociale bijdragen.
Het beroep tot vernietiging van de beslissingen van de Commissie	Niet kwantificeerbaar. Kwalitatieve verbetering	0 €
Regulariseerbare vrijstelling	Niet kwantificeerbaar. Kwalitatieve verbetering: bepaalde zelfstandigen zouden pensioenrechten kunnen openen + inning van bijdragen	Te analyseren
Versnelde en vereenvoudigde procedure voor toekenning van een vrijstelling	Niet kwantificeerbaar. Kwalitatieve verbetering: tijdswinst voor de zelfstandige en de Commissie	Volgens het RSVZ, indicatief en wanneer men zich baseert op de AFA gegevensstroom : 100.000€ (het RSVZ herinnert eraan dat een precieze raming een analyse veronderstelt inzake noden en een offerte van een interne of externe dienstverlener).
Elektronische stromen	Niet kwantificeerbaar. Kwalitatieve verbetering (cf. betrouwbaarheid van de gegevens)	Het RSVZ raamt de indicatieve kost van een dergelijke gegevensstroom tussen 60.000€ en 90.000€ (het RSVZ herinnert eraan dat een precieze raming een analyse veronderstelt inzake noden en een offerte van een interne of externe dienstverlener).
E-dossier	Niet kwantificeerbaar. Kwalitatieve verbetering	Volgens gegevens van het RSVZ en ten indicatieve titel : 156.000€ (het RSVZ herinnert eraan dat een precieze raming een analyse veronderstelt inzake noden en een offerte van een interne of externe dienstverlener)

Later te onderzoeken voorstellen

Tijdens de werkzaamheden heeft het ABC beslist om de volgende drie voorstellen voorlopig niet in aanmerking te nemen:

1. Het beroep tegen beslissingen van de Commissie voor een aparte kamer van de Commissie. Op deze kamer zou een beroep kunnen worden gedaan om beroepen ten gronde van zelfstandigen tegen de beslissingen van de Commissie te behandelen. Dit voorstel zal maar onderzocht worden wanneer het geheel van de door ABC aangenomen voorstellen geïmplementeerd zal zijn.
2. De toekenning van pensioenrechten zonder meer in het geval van bijdragevrijstelling Dit voorstel werd niet nader onderzocht in dit advies wegens de kostprijs.
3. De begeleiding van zelfstandigen (zowel in het begin van de activiteit als in het geval van moeilijkheden). Het Comité meent niettemin dat deze maatregel noodzakelijk is. Het heeft deze echter niet nader onderzocht in dit advies wegens:
 - De aanzienlijke kost die de invoering ervan met zich mee zou brengen;
 - De vaststelling dat op dit vlak in de Gewesten reeds verschillende voorzieningen bestaan.

Het Comité meent niettemin dat de fondsen en de CVB de zelfstandigen beter zouden moeten informeren omtrent de bestaande begeleidingsinitiatieven (bv. door hiernaar te verwijzen bij de beslissing inzake vrijstelling).

Conclusie

De Commissie voor vrijstelling van bijdragen is zeer belangrijk binnen het sociaal statuut der zelfstandigen, dat geen werkloosheidsverzekering als dusdanig kent. Haar rol is essentieel: zij laat immers toe zelfstandigen in nood te helpen.

In zijn voorgaande verslagen had het Comité een reeks voorstellen geformuleerd om de werking van de Commissie te verbeteren. Bepaalde van die voorstellen werden reeds uitgevoerd.

In dit advies heeft het Comité, uit de voorstellen die het reeds in zijn voorgaande adviezen heeft geformuleerd, voorstellen geselecteerd die, naar zijn mening, nog snel geïmplementeerd zouden moeten worden. Het heeft van de gelegenheid gebruik gemaakt om een aantal voorstellen te verfijnen en er nieuwe te formuleren. Het uiteindelijke doel bestaat erin de werking van de Commissie nog te verbeteren.

Het spreekt voor zich dat de keuze voor de uitvoering van deze voorstellen en voor de modaliteiten ervan finaal bij de regering ligt en in het bijzonder bij de minister van Zelfstandigen.

Tot slot wenst het Comité de personen te bedanken die aan de werkzaamheden hebben deelgenomen en bijgedragen, of het nu gaat om de leden van het ABC of het personeel van de DG Zelfstandigen van de FOD Sociale Zekerheid en van het RSVZ.

Namens het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen, op 3 juli 2013:

Muriel GALERIN
Secretaris

Jan STEVERLYNCK,
Voorzitter

Inhoudsopgave

Inleiding	2
De Commissie voor vrijstelling van bijdragen en procedure	4
A. De werking van de Commissie voor vrijstelling van bijdragen	4
B. De Commissie voor vrijstelling van bijdragen na de hervorming van de bijdragen	6
C. De Commissie voor vrijstelling van bijdragen in enkele cijfers.....	7
Voorstellen die door het ABC in aanmerking werden genomen	9
A. Voorstellen die een geheel vormen.....	9
1. Voorstellen m.b.t. de aanvraag tot vrijstelling.....	9
2. Voorstellen betreffende de beslissingen van de Commissie	11
3. De rol van de fondsen versterken door hen toe te laten om de aanvragen tot vrijstelling te filteren op grond van precieze criteria en onder toezicht van de DG Zelfstandigen	13
4. New dispensa.....	13
B. Voorstellen die afzonderlijk kunnen worden ingevoerd.....	14
1. De herziening van de beslissingen van de Commissie	14
2. Het beroep tot vernietiging	14
3. De regulariseerbare vrijstelling.....	14
4. Versnelde en vereenvoudigde procedure voor toekenning van een vrijstelling.....	15
5. Elektronische gegevensstromen	15
6. e-dossier	16
C. Budgettaire impact van de voorstellen die in aanmerking werden genomen	17
Later te onderzoeken voorstellen	20
Conclusie	21
Inhoudsopgave	22